

EGYENLŐSÉG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, V. kerület, fürdő-utca 4. sz.,
a hova minden küldemény intézendő.TÁRSADALMI HETILAP,
SZERKESZTI
BOGDÁNYI MÓR.

Előfizetési feltételek:

Egész évre házhoz küldve . . . . . 8 frt
Félévre . . . . . 4 >
Negyedévre . . . . . 2 >
Egyes szám ára 16 kr.

Rendkívüli külön kiadás. — Egyes szám ára 3 kr.

Értesítés.

Azon t. előfizetők számára, kiknek előfizetésük e hó elején lejárt, **lapunk 37-ik számához postautalványokat mellékelünk.** Kérjük a t. előfizetőket megrendeléseiket mielőbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Lapunk előfizetési ára:

egész évre	8 frt.
fél évre	4 „
negyed évre	2 „

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba (V. fürdőutca 4. sz.) küldendők.

A kiadóhivatal.

A rejtélyes üveg.

A ritualis bünt csináló banda legújabb cselszövénye nem sikerült. Mikor látták, hogy a hullacsempészet körül kitanított hamis tanuk ellen a józan ész megezáfolhatlan bírálata harczol és a hullausztatással vádoltak ártatlansága a napnál is fényesebben kiderül, csakhamar siettek olyan fordulatot adni a tárgyalásnak, mely legalább a közönség szemében kételyeket ébreszthet a dadai hullának Solymossy Eszterrel való azonossága iránt.

Üveget usztattak a Bodrogon, és ez üvegbe levelet dugaszoltak, melyben „egy öngyilkos“ halála előtt, azt a vallomást teszi, hogy a Csonkafüzesben kifogott hullá hűtlen szeretőjének, Timár Julcsának, a holtteste. E levelet állítólag egy Löki J. gépész írta, a ki a levél végén egyuttal kijelenti, hogy a haldoklók nem hazudnak.

Ebben igaza lehet annak a bizonyos Lökinek.

Csak hogy azt a levelet nem írta egy haldokló, hanem egy egészséges gazember, a ki a hatóságokat a vádlott zsidók hátrányára félre akarta vezetni.

Jó volna megtudni, valljon nem itták-e ki Nyiregyházan a bort abból az üvegből, mielőtt a levelet beleszorították? Mert kétségtelen, hogy a banda irástudói fogalmazták ezt az ostoba levelet, melyből a Függetlenség című ujság tenorja olyan élesen kéri.

Mert a kik már éveken át olyan sokat hazudnak lapjukban, miért ne füllenthessenek egyszer a változatosság kedvéért üvegben is?

De rosszul számítottak. Azt hitte a banda, hogy dermesztő hatása lesz e legújabb »felfedezésnek« a tárgyalás menetére, s hogy a védelem teljesen lefegyverkezve, az eddig kivivott eredmények pedig mind megsemmisülve lesznek.

Mit tett erre Eötvös?

Nagyon jól tudván, hogy azt a rejtélyes üveget a nyiregyházi szelek fújták a Bodrogra, azt indítványozta, hogy szí-

goru vizsgálat indíttassék meg a levélíró kinyomozására. Mert ha csakugyan áll, a mit az üvegusztató gépész állít, akkor a vádlottak ártatlansága egyéb bizonyítékra nem is szorulna.

A védelemnek e lándzsát fordító okoskodása meglepte a bandát úgy, hogy zavarodottságában arra a nevetséges ötletre vetemedett, hogy a zsidók inszczenálták a tárgyalás megakasztása céljából.

Milyen szemtelen ostobaság. A védelem, mely a hamis terhelő tanuk egész legiojával szemben bámulatos megerőltetések közt nyilvánvalóvá tette, hogy a Csonkafüzesnél kifogott holttest Solymossy Eszterrel azonos, bizonyára nem fog öngyilkosok által levelet írni az ellenkező bebizonyítására. E levél csak olyan oldalról származhatik, mely a Matej Ignácokat kitanította, s a mely minden áron álhullával akarta helyettesíteni Solymossy Eszter holttestét.

Majd egyszer bennrekednek! Eddig sikerült nekik minden csiny, melylyel felsültek és a melynek leleplezése halálosan blamáta volna a banda egyik vagy másik tagját, ügyesen elsimítani. Majd egyszer bennrekednek! Elbizakodottságuk, vakmerőségük immár olyan foka lagott, a honnan vakon rohannak az örvénybe . . . .

Az eredmény.

Junius 20-ika óta tárgyalják az eszlári ügyet és ma még alig tudhatni, mikor lesz vége. Minden nap új mozzanatok merülnek fel, melyeket mellőzni nem lehet. A tanukikészítő szövetkezet minden nap szövényesebbé teszi ezt az ügyet, mely a vádlottak javára bontakozott eddigi homályából.

Igenis a vádlottak javára. Mert nincs egyetlen egy kifogástalan bizonyíték a sakterek bűnössége mellett. A Móricz vallomásáról már köztudomásu, hogy az nem egyéb beszajkozott szavalmánynál, melyhez Recski Bandi és Péczeli urak írták meg a szöveget, Henter pedig a kótát.

Solymossy Zsófi, Varga Kati, Hatalowszky kocsis és a többi, Onódy és társainak erőlkedései ellenére teljesen mentő vallomást tettek. Igaz, hogy Solymossy Zsófi és más kitanított tanuk nem önkényt vallottak a zsidók ártatlansága mellett, de ez annál nagyobb fontosságot kölcsönöz mentő szavaiknak, mert olyan pillanatban ejtettek, midőn a védelemnek a tanuk lelkiismeretét a megméltató instrukciók fertőjéből felszabadítani sikerült.

A vérmese tehát alapos czáfolatot nyert és épen azért vetette magát a banda olyan rettenetes vehemenciával a hullacsempészetre, tudván azt, hogy ha e pozícióból is olyan irgalmatlanul kikökkentik, akkor

a világ mégis csak felveti a kérdést: hát kinek pokoli terve szerint készült e per és ki az a titkos hatalom, melyre a kivitelnél alapítottak?

Most már a hullacsempészeti vád főbb mozzanatai is le vannak tárgyalva és eredmény gyanánt ott vannak a számos mentő tanuk vallomásai egy Matej Ignác hazudozásaival szemben, kit, mivel tudták, hogy vallomásai megváltoztatására könnyen rábirható, Nyiregyházára érkezése pillanatától kezdve egész a kihallgatásáig fogva tartották az oláh papnál, a hol — miként Matej maga beismeri — alkalma volt egy urral beszélni, aki azt mondta neki, hogy igazát beszéljen.

És ez az ur egyike volt azok közül, kik Eszláron jártak, a népet a zsidók ellen izgatni és kik minden zsidó lakás előtt megálltak a népet rablásra bujtotgatni.

Matej tutajos öt külföldi vallomást tett, melyek közül kettő teljesen mentő volt. Ennélfogva tehát vagy most hazudott vagy előbb, de mindenesetre hazudott. Vallomásai legfelebb arra valók, hogy ellene hamis tanuzás büntette miatt fenyítő eljárás inditassék, de semmi esetre sem képezhetnek terhelő tanuságot a hullacsempészettel vádolt tutajosok ellen. De van a lefolyt hétnek egy másik nagy eredménye is.

Nemcsak a vádlottak ártatlansága derült ki, hanem lerántották azt az álcát is, mely eddig a vizsgálat alatt elkövetett atrocitásokat takarta.

A mit mi egész éven át hirdettünk, hogy t. i. Barri ur és csatlósainak kinzásai kuszálták össze ezt az szcrencsétlen ügyet, fényes igazolást nyert.

Ártatlan emberek, kiknek lelkiismeretét soha a bűnnek tudata nem nyomta csupán életfenntartási indokokból és a kinzásoktól való félelemből önváda temeltek a vizsgálóbíró parancsára.

Az agyongyötört vádlottak feljajdulása nem fog elhangzani min a szó a pusztaságban. Meg fogják fenyeíteni, kik hatalmukkal rútol visszaéltek.

Nem hisszük ugyan, hogy a megtorlás órája már ütött volna. A banda hatalmas. Összeköttetései messze ágaznak szét. De meg fog törni e hatalom a tények nyomasztó sulya alatt. Van még forum Magyarországon, hol a megsértett emberi jogok elégtételt nyernek, vannak férfiak, kik igazságot szolgáltatnak még akkor is, ha csak szerencsétlen zsidó rabokról van szó.

A tizennegyedik nap.

— július 6. —

A tegnapi tárgyalásról közöltük már azt a részt, mely a bodrog-olaszi üveg usztatásáról és arról a levélről szól, melyet állítólag egy Löki J. nevű okl. gépész irt, de mely minden jel szerint nem egyéb egy gonosz műveletnél a hatóságok félrevezetésére és a védelem álláspontjának megnehezítésére.

A levélíró nyomozása iránt az elnök kijelenté, hogy a törvényszék fog határozni.

Közöltük továbbá Drinius és Selever, valamint Grosz Mártonné kihallgatását is, és így a tárgyalás további menetéről adunk itt tudósítást:

Grosz Mártonné tanú kihallgatása után Groszberg Leonét hallgatják ki Grosz Márton betegségére nézve. Tanú vallja, hogy Grosz a kérdéses időben betegen feküdt otthon, úgy hogy a templomba sem mehetett.

Grosz alibi-tanui.

Nagy Borcsa 16 éves, katolikus, tavaly Einhorn Mayernél szolgált. Elnök: Grosz Márton közel lakott? Tanú: Akkor közel lakott, a második ház volt oda.

Elnök: Gyakran járt oda Grószékhoz? Tanú: Nagyon gyakran nem, csak ha küldtek. E. emlékszik-e arra, hogy a múlt nyár folyamán valamikor Grósz Márton beteg lett volna? T. Arra nem esküdhetem, hogy beteg volt-e, ágyban nem láttam, csak ott járkált egy köpenyben, vagy miben. E. Láta őt többször? T. Nem sokat láttam, mert nem sokat jártam oda. E. Beteges állapotban látta-e többször? T. Csak egyszer. E. Mikor volt az? T. Azt nem tudom biztosan. E. Hát mikor egyszer kapált Thóth János és Nagy Mihály társaságában, akkor nem találta Grósz betegen? T. Akkor nem. E. De mikor kihallgatták, akkor másképp beszélt, akkor előadta, hogy a nyár elején első kapáláskor Grósz betegkedett, és néhány napig feküdt. Tanú: Arra nem emlékszem, már régen volt. E. Akkor azt mondta, hogy néhány napig beteg volt, honnan tudta azt, ha csak egyszer látta? T. A felesége mondta. E. (Olvassa a kihallgatási jegyzőkönyvet.) Az időt, hogy mikor volt beteg, biztosan megmondani nem tudom, azt sem, hogy meddig feküdt, de azt biztosan mondhatom, hogy egy napon, a mikor én Tóth János és Nagy Mihály társaságában kapáltam nála, ágyban fekvő beteg volt. Elnök: De maga nem látta sohasem ágyban feküdni? T. Ágyban nem láttam, csak ott járkált a házban, hát nem tudom, beteg volt-e vagy nem. E. (olvassa) azután még 2—3 nap múlva is ágyban fekvő találtam, midőn nála voltam. Tavaly ezt így állította, most pedig csak egyszeri alkalomról szól. T. Én nem emlékszem rá, mert régen volt. E. No hát így kellett volna mondani mindjárt először is, mikor felkérdeztem.

Heumann: Tek. törvényszék! Annak megállapítása, hogy Grosz Márton a kérdéses napon találkozott, ami június 13-kára esik, nem olyan fontos, hogy ezen tanuk kihallgatása szükséges volna, hanem ez esetben kéni fogom Horváth Márton adóvégrehajtónak kihallgatását, a ki az napon végrehajtási jegyzőkönyvet vett fel Grosz ellen.

Ez a jegyzőkönyv rövid uton is beszerezhető; azon körülményt pedig, hogy június 13-án, pénteken volt, Horváth Márton és az alkalmazott bírósági tagok kihallgatásából meg lehetne tudni. Egyébiránt én úgy vélekedem, hogy 13-ka péntek volt-e, vage nem, az mellékes, ha bebizonyítható az, hogy 4-étől 14-ig beteg volt Grosz. Egyébiránt más több tanuk is bebizonyították ily időben betegségét, én tehát nem találom szükségesnek több tanunak kihallgatását.

Klein Ignáczné.

E. Klein Ignáczné! (bejön.) Klein Ignáczné szül. Schwarzer Hani, született Ábrányban, 36 éves, férje Klein Ignác. A múlt esztendő június hónapjának bizonyos napjaira nézve kihallgattattott, hogy férje hol volt akkor, tudna-e maga arról számolni, hogy június hónapban a férje hol volt. (Klein Ignác nevet.) E. (Klein Ignácához;) Vigyázzon magára, oly mulatságosnak találja a dolgot? Kl I.-né Tudom elszámolni. A tanúakra, vagy Tokajra ment reggelenként, s este hazajött, mert szegények vagyunk. E. Mivel szokott férje foglalkozni? T. Apórlékos árukat, gyűrűket, gyermekjátékokat adogat el.

Gyani Gábor.

Született Eszláron, 52 éves ref. vallásu, családos? E. Hivatkozás történt magára Grosz Márton által, mint átellenes szomszédjára, úgy lakik maga vele szemben? T. Igen. E. Mert Grosz Márton magával igazolja, hogy a múlt esztendő nyár folyamában ő beteg volt, és hogy huzamosabb ideig volt beteg. Tud-e erről valamit és ennek idejéről? T. Nem tudok semmi betegségéről. E. Egyáltalában nem látta őt betegnek semmikor sem? T. nem tudok róla semmit.

Gyani Gáborné.

Következik Gyani Gáborné szül. Szeley Zsuzsanna tanu kihallgatása. Az elnök által történt szokásos figyelmeztetés után az általános kérdésekre előadja, hogy született Eszláron, 44 éves, ref. vallásu, férjes nő. Groszéknek szomszédja volt múlt év Szentgyörgy naptól fogva, de egymáshoz nem jártak. E. Hallott-e a múlt évben valamit Grosz Mártonnak hosszabb ideig tartott betegségéről? T. Nem hallottam soha semmi be-

tegségéről. E. Grosz felesége nem járt magához? T. Nem járt csak később, de betegségéről nem szólt. E. Hallott-e valamit beszélni Grosznétól, hogy férje Debreczenbe utazott volna? Igen, azt hallottam, őrleni akartam a malomban, neki is őrleni valója volt, hát őrltetett velünk, és akkor mondta, nincs idehaza az ura, Debreczenben van.

E. Azt állítják Csuha Ferencz és felesége, hogy a maga férje távol is volt, hiszen Nyiregyházán is járt. T. a szegény ember este elment szekeren és hazajött. E. De mindkét tanu azt állítja, Csuha és felesége, hogy egy reggel elindult hazulról és csak másnap reggel jött vissza. T. Ejszaka hazajött, arra van bizonyosságom kettő. Elnök: Ki az a bizonyosság? Klein J. Feuermann Hermann és Piliczky éjjeli őrök, az Ófaluban és átmentem Rosenberghez a lizztel. Elnök: Feuermann Herman és még ki? Klein. Másik neve, hogy van? (Egy hang a vádlottak padjáról: János.) Klein. Éjjeli őrök voltak. Elnök. Ezen két tanunak a kihallgatása kívántatik-e? Szf. Miután mentő körülményekre nézve történik reájuk hivatkozás, részemről nem ellenzem.

Eötvös: (Kleinhez): Határozottan kívánja a kihallgatást? mert én szükségesnek nem tartom. Kl. Akkor én sem kívánom.

Groszné: Aláson instálom, én jelen voltam a községháza udvarában lefoglalva, mikor ezeket a tanukat itt felhívatta a tek. vizsgálóbíró ur és kimondom kérem, hogy én hallottam mit mondott, hogy jőjjenek a Kállay udvarába, és a testvérenek határozottan mondom, hogy azt mondta, hogy te csak azt mond, hogy magas volt a sövény, nem láttál keresztül; a Nagy Istvánnak meg azt mondta, hogy majd ráteritem én arra a tyukászra a lepedőt.

Eötvös ki citálta oda: Gyani Gábor tanu: Nagy István nem is volt ott. Eö. Hát kik voltak ott a Kállay udvarában. Gy. Gábor tanu: Nem tudunk mi arról semmit. Grosz: Én ezt azért se neveztem akkor, mert nem is figyelmeztettek engem arra, hogy miért fogtak el és miért mentsem magam. Csak péntek este, mikor már el akart vinni, mondtam, hogy ne vigyenek, mert én kimutatom magam és akkor lett volna 18 tanu is, a kik határozottan bevallották volna a betegségemet, de nem akarták behinni, hanem akkor behitták ezeket, nem is tudom miért. Ha szükséges, én kibizonyítom, hogy oda vezették őket az udvarba. H. Kérem annak a konstatálását, hogy ezen két tanu valósággal azért lett kihallgatva, hogy Grosznak a holtartózkodását bizonyítsák és nem az ő betegségét is. Tehát mint terhelő tanuk lettek a vizsgálóbíró által kihallgatva. Gr. (Gyani tanuhoz.) Akkor is ott lakott Önodynál, most is ott lakik? Gy. Igenis, ott lakunk, de nem mondott az semmit.

Elnök: A vizsgálati jegyzőkönyvből nem tűnik ki az, a mit a védő ur mond, ezek csak mint Grosz Márton átellenes szomszédjai lettek kihallgatva; tehát tudhatják, hogy volt-e beteg a nyáron, vagy sem. Fr. Az van-e a jegyzőkönyvben, hogy Grosz Márton hivatkozott rájuk? Sz. A vizsgálóbíró hallgathat ki tanukat, a kikre nem is történt hivatkozás. Gr. Még akkor nem is lettem felszólítva, hogy beteg voltam-e vagy sem. E. Üljön le már, mit akar ezzel tovább fejtegetni?

Lápossy János.

Szül. Debreczenben, 34 éves, nőtlen, lelkész T.-Eszláron.

Elnök: Ismerte-e lelkész ur Solymossy Esztert? Tanu: Ismertem. E. Csak úgy távolról vagy közelebről? T. Mint iskolás növendék gyakran láttam az iskolában, templomban és az utcán. E. Hosszabb idő óta ismerte-e, vagy nem? T. Körülbelül négy év óta. E. Most közelebb járt-e Eszter iskolába? T. Az ismétlődő iskolába járt és a templomba is.

E. A mult esztendőben egy hulla megszemlélésében vett részt a tiszteletes ur, és azután kérdés intéztetett önhöz, hogy azon hullában megismerte-e Solymossi Esztert, vagy sem, hogyan nyilatkozott akkor? Mondja el most azt a törvényszék előtt, hogy az ugynevezet dadai hullát Solymossi Eszter holttestének ismerte-e vagy sem? T. Nem ismertem. E. Miáltal győződött meg, hogy az nem volt Solymossi Eszter holtteste? T. A mennyiben kifejtettebb és csontosabb volt és arczkifejezése nem az volt. E. Tehát magasabb volt testben? Eö. Nem mondta, hogy magasabb, hanem csontosabb. E. Igen, csontosabb volt mint Eszter s arczkifejezése is más volt, hát Solymossi Eszter fejlettebb leány volt-e vagy sem? T. Eszter gyenge fejletlen volt. E. És erre alapítja a maga véleményét? T. Igen. Eö. Volt-e már többször eset, hogy a tiszteletes ur rothadásban levő hulladékot ilyenformán megszemlélt volna? T. Nem, soha. Eö. Van-e arról saját tapasztalásából tudomása, hogy előrehaladott rothadásban levő hullákat a kifejlődő gáz felpuffaszt úgy, hogy sokkal kövérebbeknek látszanak, mint az élet-

ben, saját tapasztalatából van-e erről tudomása? T. Nincs, én nem láttam ilyen hullákat, saját tapasztalatom erről nem lehet.

Friedmann kérdéseire továbbá előadja, hogy Eszter körülbelül 1880-ban hagyta el az iskolát; járta 12 éves koráig, ő nem tanította csak a vizsgákra járt. Tanu többször látta Esztert, de a hullán semmi oly ismertető jelt nem fedezett fel, mely egész biztonsággal azt bizonyította volna, hogy az nem Eszter.

Eötvös: Megfigyelte tiszteletes ur, ki volt-e fejlődve a hulla csecse? T. Annyira kifejlődött, hogy laikus által is annak állitható lett volna, nem volt. Eö. Csecsbimbójának udvara nagy volt-e? és milyen volt a csecsnek színe? T. Arra nem emlékszem, oly részletesen nem vizsgáltam meg.

Várkonyi Ferencz.

Várkonyi eszlári ref. tanító előadja, hogy Esztert 1880. tanította. Azóta is találkozott vele gyakrabban, mint kis községben gondolni lehet, de az időt nem tudja bizonyosan. 3—6 hónap nem igen telt el azóta. A kifogott hullát látta özv. Bátorinénál a fa alatt minden ruha nélkül, de abban Esztert nem ismerte fel, azt határozottan állítja, mert sokkal fejlettebbnek nézett ki. Az emlékre nézve nem tudja tanu, hogy nagyok voltak-e, de hogy voltak, azt tudja. Eötvös kérdésére előadja, hogy a hullaszemle előtt Esztert mikor látta utoljára, nem tudja. Hullát látott már másszor is, még pedig nagy rothadásban levőt, mikor egyet a Tiszából fogtak ki.

Eö. Azt mondja, hogy Solymosi Eszternek homloka nem volt olyan nagy mint ezé a hulláé, a kinek homloka nagynak látszott. Hogy kis és nagy homlok egymáshoz arányitva mit jelent: definiálta ezt a kérdést már? (Tanu hallgat.) Eö. Én úgy vélekedem, hol haj vagy szőr nincs, ott simább a bőr és nagyobbak látszik a homlok; mint nekem is és önnek sokkal nagyobb homlokunk van, mint kellene. T. Igen.

Eötvös: E tekintetben csalódhatik az ember, azért mondom, hogy tekintettel e csalódás könnyűségére, szemlélte-e meg a homlok nagyságát? Tanu: Igenis, sokkal simább volt a bőr, mintsem ott haj lehetett volna.

Átalában onnan gyanítja, hogy a hulla nem Eszteré volt csak, mert ez sokkal vaskosabbnak látszott; de a testrészek méreteiről nem tud semmit. Ugy ez a nézete a fejlettel is.

Gyani Gáborné.

Gyani Gáborné határozottan mondja, hogy a holttestben Esztert fölismerni nem lehetett, mert a holttest vaskos volt, Eszter pedig kicsi és vézna; a holttest szőke volt és kék szemü, holott Eszter barna, fekete szemü; a holttest szemei nyitva voltak; ő úgy látta, hogy a test nem volt puffadt, szemöldöke pedig szőke volt.

Ezen egész vallomást a látélet megdönti, mert abban az mondatik, hogy a holttest rothadt, puffadt, szemöldök nélküli és barna szemü volt, szemei azonfelül csukva találtattak. Azonfelül a tanu forradást is látott a holttest nyakán, a mit az orvosok tagadtak. Az orvosokra való hivatkozás daczára a tanu megmaradt állítása mellett.

Különösen a szemről tudja meghatározni, hogy a hulla nem Eszteré volt, mert azt legjobban megnézte és nyitva voltak. Ezt az állítását, hogy a szemek nyitva voltak, tanu fenntartja azzal szemben is, hogy a tanító erre nézve azt vallotta, hogy a szemek be voltak zárva.

Solymosi Jánosné

állhatatosan megmarad eddig tett vallomásai mellett. Határozottan állítja, hogy a hulla nem Eszteré volt. »Mig a sir felekére nem tesznek — úgy mond — mindig azt fogom hinni, hogy leányom a zsidók ölték meg.« A holttestről első tekintetre látta, hogy az nem lánya, látta ezt lábáról és fogáról. A holttest szemét szintén kéknek mondja és hozzáteszi, hogy a holttest nem ment át rothadásba. Arra a kérdésre, hogy mikor Eszter eltűnt, miért jelentette úgy, hogy Eszteren sárga kendő volt, most pedig miért mondja ama kendőt határozottan feketének, holott Móricz most is sárgának mondja azt, tanu nem felel. A kendő színének kérdését nem lehet Solymosinéval tisztába hozni, mert nem akarja megmondani azt, hogy kinek a szavára vitt fekete kendőt Dadára.

He u m a n n főlemliti Szentesi Ferenczet és nejét, kik előtt Solymosiné a holttest fölisméréséről bizonytalanul nyilatkozott; beidéztetni kéri azokat, a kik megnézték a holttestet. Kérdi, hogy azt miért nem nézték meg zsidókkal is? Solymosiné azt feleli, hogy a bíró zsidókat erre nem jelölt ki.

Klein és több tanu közbeszól és főlemlitik, hogy minden zsidót karddal, korbáccsal kergettek el a holttest mellől.

Vámosi Julcsa

vallomása végre azt is konstatálja, hogy a hulla-szemléltől a zsidók ki voltak zárva, oda nem bocsátották és akik oda mentek, ellökdöstettek. — Friedmann ennél fogva az ügy felvilágosítása végett és a bírói reputáció megóvása szempontjából Barry kihallgatását kéri.

Ezután a tanuk meghiteltetésére nézve hoz határozatot a törvényszék. Grószné és Kleinné tanukon kívül a többiek meghiteltetnek. — Róka Kázimir és Szentessy István új tanukul meg fognak idéztetni.

A B.-Olasziból érkezett ma itt felolvasott levél folytán Zemplénmegye alispáni hivatala megkereseti, hogy a szükségsegeknél mutatkozó nyomozásokat megejtven, ezen kir. törvényszéket értesítse.

A tárgyalás végződik d. u. 2 óra 30 perc.

Legujabb.

Nyiregyháza július 7 (tizenötödik nap) Elnök 9 órakor megnyitja a tárgyalást, jelentvén, hogy a zemplénmegyei alispánhoz terjesztette be a bodrogolaszi községi előjáróság feljelentését közigazgatási nyomozás végett. Következik Zoltán István segédszolgabíró kihallgatása, a ki a dadai hulla kiásatásánál jelen volt. Zoltán szolgabíró helyettes előadja, hogy mikor legelőször nézték, akkor azt mondta Kis Jenő orvos ur, hogy a hulla Solymosy Eszter személy leírására illik, csak hogy a hulla valamivel hosszabb. Tanú állítja, hogy nem vette ki, hogyan néz ki a hulla, mert arca sáros volt. Orra behorpadását sem látta. A kendőről sem tudja, rá volt-e kötve karjára vagy nem; csak annyit tud, hogy e körülményről az első vizsgálatnál szó nem volt. Eötvös: Látott valami különös jegyet a hullán. Zoltán: Nem láttam. Eötvös: Nem is hallott erről semmit? Zoltán: Nem emlékszem, hogy hallottam volna.

Ezután Oláh György nevű tanut hallgatják ki. Elnök kérdéseire állítja, hogy a hullának kiásásakor ő tartotta a gyertyát. Az orvos a gödör szélén állt és felemelte a hulla fejét, megnézte fogait és ruháit és én tartottam a gyertyát. Elnök: Erős szaga volt a hullának? Tanú: Én nem érzek szagot. Elnök: Látta, hogy a kendőbe takart festék fog? Tanú: Nem néztem; aztán botommal piszkáltam és láttam, hogy feketellik. Eötvös: Nem emlékszik, milyen volt az orra? Tanú: Ugy emlékszem, hogy orra egy kicsit felfelé állt. Friedmann: A festékes kendő kezébe volt nyomva? Tanú: Nem, csak rá volt kötve csimbokkal a csuklón.

Tóth György vallja, hogy a hulla kihuzásánál nem volt jelen. Oláh György bejött a faluházába, a hol én bíró helyettes voltam és jelentette, hogy a Csonkafüzesből egy hullát huztak ki, mely egy fehérceled ruhába volt öltözve. Hát ha Solymosy Eszter volna, mondám és intézkedtünk, hogy a szolgabíróságnál jelentessék. Ott volt a segéd ur és 11 órakor oda érkeztünk Csonkafüzeshez. A hullát a gödörből nem vették ki, hanem letisztították a földet róla úgy, hogy a felső színét észrevehették, az arcot, a lábakat és hasát láthatták, de a többi testrészek földdel voltak borítva. Elnök: Hát mit vett észre?

Hosszú vagy széles arca volt-e? Tanú: Nem vettem észre semmit, mert én a gyertyát tartottam, mikor az orvos a hullát megnézte. Elnök: Nem volt szó a hulla orráról, szájáról vagy lábairól? Tanú: Nem hallottam. Elnök: Hát a kerekéről? Tanú: Arról hallottam, hogy azt beszéltek, hogy egy kendő volt rákötve, melyben festék volt. Eötvös: Mondta ön, hogy hasonlít a hulla Solymosy Eszterhez, csak hogy egy kicsit hosszabb? Tanú: Igen is mondtam akkor, midőn a gödörben mérték, hogy hosszabb ez a hulla, mint a Solymosy Eszter leírása. Eötvös: Hiszen 18—19-ikén, midőn a hullát vizsgálták, még nem volt irás Solymosi Eszterről. Tanú: De én hallottam.

Eötvös: Nagy közönség volt ott? Oda mehetek a hullához, mikor vizsgálták? Tanú: Nem. Elhajtották a közönséget. Eötvös: zsidó is volt ott. Tanú: zsidó is és magyar. Eötvös: Nem bocsátották oda pénzért sem? Tanú: Szomjas Károly azt mondta, hogy csak pénzért mehetnek a sírgödörhöz. Székely: És mi történt a pénzzel? Tanú: Egy hajdú felírta és vissza adták.

Lörinczy tanu vallja, hogy ő is ott volt a hulla kiásatásánál. Előadja, hogy a hulla szeméit nem látta, mert be voltak csukva. Az arc duzzadt volt és a nyelve a fogak között szorítva. Elnök: Orra, szája rendes volt? Tanú: Igen. Eötvös: Ön azt mondta, hogy a hulla fogai aprók és sűrűk voltak. Tanú: Igen, láttam személyesen. Eötvös: Az orvosok megnézték a szemeket? Tanú: Igen megnézték.

Eötvös: Azt állította, hogy a hulla duzzadt volt? Tanú: A hasa meg volt dagadva. Eötvös: Hát a melle? Tanú: A mellét nem láttam, mert kendő volt rajta. Eötvös: Milyen színű volt? Tanú: Kék volt. Eötvös: Nem tudná-e megmondani, hogy a hasnak kék színe a rothadástól vagy a festékből származott? Tanú: Instálom. arra nem is gondoltam, miből származik.

Eötvös kérdéseire tanú bevallja, hogy a hulla fejének egy részéből a bőr is hiányzott.

*

Nyiregyháza, július 7. A holttestagnoscálás ügye mindig izgatóbbá válik. A tanuk részint annak mondanak ellent, amit hivatalosan constatáltak, részint eltagadják és visszavonják a vizsgálatkor mondott vallomásaikat.

Jakab János, Szakoleczay Julcsa, Juhász József akkor Dadán felismerték Esztert: ma nem akarnak arra emlékezni.

Szakoleczay akkor hivatkozott fogaira, szeméire, lábaira a melyek alapján azt állította, hogy a hulla biztosan Eszteré, most tagadja. Dadán Szakoleczay Julcsa figyelmeztetett az Eszter lábán nyomot hagyott tehéntiprásra, a mely jel alapján azt állította, hogy a hulla biztosan Eszteré, most nem akar erre emlékezni. »Az én buta fejemmel megijedtem, ráfogtam.«

Juhász szintén a szájáról ismerte fel, mondta, hogy fölismeri: Miről? kérdezték akkor, »mert épen olyan nagy volt, mint én.« Megmérték 144 centiméter volt, valamint a holttest. Most erre sem emlékeznek. »Hátha azok az urak szemedbe mondják, hogy hazudsz?« A fiu erre hallgat.

Juhász Andrásné akkor szintén nagyságáról és fogáról ismert rá, ma nem emlékszik. Beszélte Lichtmannéval, ki behívta szobájába. »Nagyon megijedtem, hátha még engem is megölnek a zsidók.« mondja (Nevetés. A közönséget az elnök rendre utasítja.) Lichtmanné keze jéghideg volt, amikor beszélt vele. (Csöndesebb derűtség.) Szakoleczay Julcsa azt mondja, hogy 5000 forintot kínáltak nekik, ha a hullában Esztert fölismerik.

Tanuk közül többen emlegetik, hogy ők nem pénzért vallanak.

Friedmann constatálja, hogy a tanuk valamennyien ellenkezően vallanak most, mint a vizsgálatnál. Forradásról, kék szemről, mintha összebeszéltek vagy megijedtek volna. Kéri a vizsgáló közegek Bary, Nagy László jegyzőkönyvét, aláírt tekintélyes tanuk kihallgatását. Szeyffert hozzájárul ehhez. A törvényszék Bary és Nagy kihallgatását megtagadja, előbbi határozatból. Friedmann vagy valamennyit kéri, vagy egyiket sem, Eötvös támogatja ezen indítványt. — A tárgyalás izgalmasan végződik.

*

Nyiregyháza, július 7. A tárgyalást hétfőn folytatják. De vége alig lesz a jövő héten. Ma egy általában még megközeletőleg sem lehet megállapítani az ítélethozatal napját, mert a banda folyton újabb kompolikációkat gördít a tárgyalás rendes folyása elé.

*

Nyiregyháza, július 7. Zarándi jogász, kit a városból kiutasítottak, mert a színházban Szeyffert főügyész helyettesét megsértette, jelen volt a mai tárgyaláson. A főispán ki akarta utasítani, az alispán azonban ellenezte.